

Święty Wojciech w Starym Rzeszowie

Legenda o pojawieniu się pod Rzeszowem św. Wojciecha jest chyba jedną z najstarszych opowiadanych w mieście. Jej tematyka idealnie nadaje się do obecnie celebrowanego okresu, a więc 1050-lecia Chrztu Polski, bowiem nawiązuje do niej tematycznie. Okazuje się, iż stolica województwa podkarpackiego, choć oddalona od głównego teatru wydarzeń na dworze gnieźnieńskim w czasach ks. Mieszka I, wpisuje się w cały ten nurt, który kreowany jest przez szeroko pojmowaną tradycję historyczną najdawniejszych dziejów Polski.

Stary Rzeszów to innymi słowy Staromieście, obecna dzielnica miasta zlokalizowana na północ od centrum. Tam według tradycji historycznej mieścił się przedlokacyjny Rzeszów, o którym pierwszy raz wspomniano w oficjalnym piśmie w 1416 r. Chodzi o odnowiony akt erekcyjny dla Rzeszowa, który podpisał Jan Rzeszowski. Odtąd miejsce to przedstawiane było jako Antiqua Reschow, a do końca XVIII w. nawet Starym Miastem, co świadczy o jego ważności w dziejach osady Rzeszów w ogóle. Po 1354 r. kiedy Rzeszów stał się miastem na prawie magdeburskim, a tereny te otrzymał z rąk króla Kazimierza III Wielkiego rycerz i dyplomata Jan Pakosławic ze Strożysk, centrum nowego miasta przeniosło się w rejon obecnego Rynku, ul. Kościuszki i kościoła farnego. Staromieście straciło na ważności i w miarę upływu czasu nabrało cech wsi podmiejskiej o wybitnie rolniczym charakterze.

Jednakże w tym samym Staromieściu wzniesiono pierwszy na terenie obecnego miasta kościół pw. św. Wojciecha i św. Katarzyny, a informacje o nim pochodzą z aktu erekcyjnego z 1416 r., który wspomniany został wyżej. Badania archeologiczne wykazały, iż pierwsza osada Rzeszów datowana jest na XI w. i lokalizowana była właśnie na terenie opisywanym w niniejszym tekście, na lewym brzegu rzeki Wisłok między potokami Przyrywa na południu i Krzypopa na północy. Wszystko wskazuje na to, iż na prawym brzegu Wisłoka istniała osada ruska, która była niejako konkurencyjną do osady polskiej. Wisłok bowiem był naturalną granicą oddzielającą od siebie dwa żywioły etniczne. Wracając jednak do pierwszego kościoła w Staromieściu, należy brać pod uwagę, iż wzniesiono go mniej więcej wtedy, kiedy archeolodzy ustalili chronologię dla swych odkryć. Pierwsza świątynia w osadzie Rzeszów musiała powstać grubo ponad 800 lat temu. Najprawdopodobniej pierwotnie powstała kaplica, a dopiero później drewniany kościół, który nie przetrwał do naszych czasów, ale chodzić mogło o ten sam, który odnotowany był w akcie z 1416 r.

Całość tekstu w portalu [Podkarpacka Historia](#)